

Algemene Voorwaarden voor de Levering van Timmerwerk (AVLT) 1999

zoals gezamenlijk opgesteld door het Algemeen Verbond Bouwbedrijf en de Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten

Artikel 1. Begrippen

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

- de overeenkomst : de tussen afnemer en leverancier tot stand gekomen overeenkomst tot koop en verkoop van producten;
- de afnemer : de natuurlijke of rechtspersoon, die de opdracht voor levering van het product verstrekt, dan wel daartoe een offerte vraagt;
- de leverancier : de natuurlijke of rechtspersoon aan wie de levering van het product is opgedragen of aan wie daartoe een offerte wordt gevraagd;
- het product : timmerwerk met inbegrip van andere bijbehorende producten.

Artikel 2. Toepassing algemene voorwaarden

- 2.1 Deze voorwaarden gelden tussen partijen nadat zij door één der partijen van toepassing zijn verklaard op een offerte of een overeenkomst voor de levering van producten. Indien deze voorwaarden op een overeenkomst van toepassing zijn, gelden zij eveneens voor alle uit die overeenkomst voortvloeiende overeenkomsten.
- 2.2 Deze algemene voorwaarden gelden behoudens voor zover de andere partij tijdig schriftelijk afwijkingen aan de in het eerste lid bedoelde eerste partij ter kennis heeft gebracht.
- 2.3 Afwijkingen van deze algemene voorwaarden of aanvullingen hierop zijn slechts geldig voor zover deze schriftelijk zijn overeengekomen.

Artikel 3. Offerte

- 3.1 De gedagtekende offerte is bindend gedurende de daarin vermelde termijn. Indien geen termijn is vermeld, geldt de offerte 6 weken.
- 3.2 Indien geen opdracht wordt verleend, is de leverancier gerechtigd de met het tot stand brengen van de offerte gemoeide kosten aan de afnemer in rekening te brengen, indien en voor zover dit voor het uitbrengen van de offerte is bedongen.

Artikel 4. Tekeningen en berekeningen

- 4.1 Tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen, die door een partij of in haar opdracht door een externe ontwerper zijn vervaardigd, blijven eigendom van die partij. Zij mogen door de wederpartij niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte of opdracht te verkrijgen, dan wel enig voordeel voor zichzelf en/of derden te behalen. Indien geen opdracht wordt verleend, dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe gedaan verzoek, dat uiterlijk binnen 3 maanden na de dagtekening van de offerte dient te worden gedaan, franco te worden teruggezonden.
- 4.2 Met inachtneming van het in het derde en vierde lid bepaalde, heeft de afnemer echter de vrije beschikking over de in het eerste lid bedoelde gegevens, ongeacht de vorm waarin zij zijn vastgelegd, indien hij de vergoeding als bedoeld in artikel 3, tweede lid, heeft betaald, dan wel - ingeval die vergoeding niet is bedongen - indien hij een nader overeen te komen redelijke vergoeding betaalt.
- 4.3 Gegevens over fabricage- en/of constructiemethoden, waarop het auteursrecht van toepassing is, of ten aanzien waarvan een ontwerper als bedoeld in het eerste lid een voorbehoud heeft gemaakt, mogen door de wederpartij niet worden gebruikt, gekopieerd, aan derden getoond of bekendgemaakt, tenzij daarvoor schriftelijk toestemming is verleend.
- 4.4 Onder derden zijn in het voorgaande lid niet begrepen de opdrachtgever van het werk, waarvoor het product is bestemd, alsmede degenen die voor de uitvoering van dat werk van bedoelde gegevens gebruik moeten maken.
- 4.5 Partijen behouden zich het recht voor om, bij overtreding van het bepaalde in dit artikel, vergoeding te vorderen van de uit de overtreding voortvloeiende schade.

Artikel 5. Prijs

- 5.1 De aangeboden en overeengekomen prijzen zijn exclusief omzetbelasting en zijn gebaseerd op de belastingen, heffingen, lonen, sociale lasten, materiaal- en grondstofprijzen en andere kosten, zoals die gelden op de datum van schriftelijke offerte.
- 5.2 Onverminderd het bepaalde in het volgende lid en het bepaalde in artikel 18 onder b, leidt een wijziging van de in het eerste lid bedoelde lonen, prijzen of andere kosten, alleen dan tot wijziging van een overeengekomen prijs, voor zover partijen de verrekening van wijzigingen van deze kostenfactoren tevoren schriftelijk zijn overeengekomen.

- 5.3 De leverancier is bevoegd extra kosten in rekening te brengen:
- die het gevolg zijn van kostenverhogende omstandigheden waarmee bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen en
  - die de leverancier niet kunnen worden toegerekend en
  - die in verhouding tot de prijs van de levering aanzienlijk zijn.
- 5.4 Onder de in het vorige lid bedoelde kostenverhogende omstandigheden worden in ieder geval begrepen vorst of abnormale waterstand.
- 5.5 Indien de leverancier van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden, dient hij de afnemer hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen. Alsdan zullen partijen op korte termijn met elkaar in overleg treden of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.
- 5.6 Onverminderd het bepaalde in de wet is de afnemer gerechtigd de medewerking aan de aflevering op te schorten totdat de kostenverhogende omstandigheden zich niet langer voordoen of totdat de leverancier met een zodanige oplossing is gekomen, dat deze door de afnemer in redelijkheid niet kan worden afgewezen.

Artikel 6. Totstandkoming van de overeenkomst

- 6.1 De overeenkomst komt tot stand door opdracht tot levering van het product op grond van de offerte. Een opdracht die van de offerte afwijkt, geldt als een nieuwe offerte en als een verwerping van de oorspronkelijke offerte, tenzij partijen anders overeenkomen.
- 6.2 Indien de afnemer mondeling opdracht geeft, wordt een schriftelijke opdrachtbevestiging van de leverancier geacht de inhoud van het overeengekomene juist weer te geven, tenzij de afnemer onverwijld de leverancier kennis geeft van zijn bezwaren tegen deze weergave van de inhoud.
- 6.3 Bij levering uit voorraad of magazijn binnen 8 werkdagen na totstandkoming van de overeenkomst, treedt de factuur in de plaats van de schriftelijke opdrachtbevestiging van de leverancier.
- 6.4 Op wijzigingen in en aanvullingen op de overeenkomst of nadere afspraken is het bepaalde in de eerste twee leden van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7. Verplichtingen van de afnemer

- 7.1 De afnemer zorgt er voor dat de leverancier overeenkomstig diens aanwijzingen tijdig kan beschikken over de voor de uitvoering van het werk benodigde gegevens en over overheidsvoorschriften van bijzondere aard, een en ander voor zover die voor de leverancier van belang zijn.
- 7.2 De afnemer is verplicht de leverancier onverwijld te wijzen op voor hem klaarblijkelijke fouten of gebreken in constructies en werkwijzen, bouwstoffen, materialen of hulpmiddelen, die de leverancier blijkens de door hem aan de afnemer verstrekte stukken voornemens is te leveren respectievelijk toe te passen.

Artikel 8 Aansprakelijkheid van de afnemer

- 8.1 De afnemer draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen, alsmede voor de door of namens hem verstrekte gegevens.
- 8.2 De afnemer is in dit verband aansprakelijk voor schade die wordt veroorzaakt door bouwstoffen, materialen of hulpmiddelen, welke door of namens hem ter beschikking zijn gesteld of voorgeschreven en naar hun aard ongeschikt blijken te zijn voor het doel waarvoor zij volgens de overeenkomst bestemd zijn.
- 8.3 Indien de afnemer het product niet afneemt op het met inachtneming van artikel 11 vastgestelde tijdstip, is hij aansprakelijk voor de daaruit direct voortvloeiende schade (met inbegrip van een redelijke vergoeding voor opslag), voor zover het niet afnemen aan de afnemer kan worden toegerekend.

Artikel 9. Verplichtingen van de leverancier

- 9.1 Het product moet voldoen aan de eisen van goed en deugdelijk werk, alsmede aan de bepalingen van de overeenkomst.
- 9.2 De leverancier garandeert de goede hoedanigheid van het product, waaronder begrepen de geschiktheid voor het doel waarvoor het product blijkens de overeenkomst bestemd is.
- 9.3 De leverancier staat in voor de naleving van de ten tijde van de offerte voor de levering van belang zijnde overheidsvoorschriften en beschikkingen van overheidswege, de geldende normen en de overeengekomen eisen. De gevolgen van de naleving van overheidsvoorschriften van bijzondere aard zijn echter niet voor rekening van de leverancier, tenzij de afnemer hem van deze voorschriften op grond van artikel 7.1 in kennis heeft gesteld, of redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de leverancier die voorschriften had behoren te kennen.
- 9.4 Indien een toeleverancier van de leverancier op te verwerken materialen, onderdelen of constructies een verdergaande garantie geeft dan voor de afnemer uit de overeenkomst voortvloeit, wordt die verdergaande garantie eveneens geacht deel uit te maken van de rechtsverhouding tussen leverancier en afnemer. De leverancier is verplicht de afnemer schriftelijk van die verdergaande garantie in kennis te stellen.
- 9.5 Bij de totstandkoming van de overeenkomst kan de afnemer van de leverancier verlangen dat deze het product of onderdelen daarvan niet door derden zal laten leveren of vervaardigen dan met schriftelijke goedkeuring van de afnemer.
- De leverancier is verplicht de afnemer onverwijld te wijzen op voor hem klaarblijkelijke fouten of gebreken in door of namens de afnemer voorgeschreven constructies en werkwijzen, dan wel in door of namens de afnemer verstrekte gegevens, dan wel in door of namens de afnemer voorgeschreven of ter beschikking gestelde bouwstoffen, materialen en hulpmiddelen.

De leverancier vrijwaart de afnemer tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade voor zover deze tijdens het transport of bij het lossen van het product is veroorzaakt en toe te rekenen is aan de leverancier, zijn personeel, zijn toeleveranciers of zijn transporteurs.

Artikel 10. Keuring

Met inachtneming van hetgeen over de keuringsmethoden is overeengekomen, heeft de afnemer het recht om het product, of de wijze waarop het wordt vervaardigd, te keuren of te laten keuren, ten einde vast te stellen of het product voldoet aan hetgeen is overeengekomen. Ingeval van afkeuring zijn de kosten van de keuring voor rekening van de leverancier. Tenzij anders overeengekomen, vindt de keuring in de fabriek van de leverancier plaats.

Artikel 11. Levertijd

- 11.1 Ter bepaling van de levertijd wordt voor de aflevering een bepaalde datum en een bepaald tijdstip in de overeenkomst vermeld, dan wel een tijdvak.
- 11.2 Indien voor de aflevering een bepaalde datum en een bepaald tijdstip in de overeenkomst is vermeld, dient aflevering op dat tijdstip plaats te hebben.
- 11.3 Indien de leverancier zijn verplichtingen op het met inachtneming van het voorgaande lid vastgestelde tijdstip niet nakomt, is hij van rechtswege in verzuim mits is overeengekomen dat datum en tijdstip van aflevering fataal zijn. Indien is overeengekomen dat datum en tijdstip van aflevering niet fataal zijn, is de leverancier eerst in verzuim nadat de afnemer hem heeft aangemaand om alsnog binnen een redelijke termijn af te leveren en die aflevering is uitgebleven.
- 11.4 Indien voor de aflevering een tijdvak in de overeenkomst is vermeld, dient de aflevering binnen dat tijdvak plaats te hebben, met dien verstande dat de datum en het tijdstip wordt bepaald met inachtneming van het in het volgende lid bepaalde.
- 11.5 In het geval voor de aflevering een tijdvak in de overeenkomst is vermeld, zal de afnemer tijdig, doch ten minste 5 werkdagen voor de aanvang van dat tijdvak afroepen, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Bij dit afroepen bevestigen partijen de datum en het tijdstip van aflevering, of stellen zij schriftelijk een nieuwe datum en een nieuw tijdstip van aflevering vast, dan wel komen partijen een nieuwe afroepstermijn overeen.
- 11.6 Indien de leverancier zijn verplichtingen op het met inachtneming van het voorgaande lid vastgestelde tijdstip niet nakomt, is hij van rechtswege in verzuim.
- 11.7 Indien de leverancier op grond van het in dit artikel bepaalde in verzuim is, is hij aansprakelijk voor hetgeen redelijkerwijs als directe schade als gevolg van dat niet nakomen is aan te merken, een en ander voor zover het niet nakomen aan de leverancier kan worden toegerekend. De leverancier is alsdan gehouden tot betaling van de eventuele meerprijs, de extra gemaakte kosten en de directe schade als gevolg van de vertraging, een en ander voor zover dit in verhouding staat tot de ernst van zijn verzuim en de overeengekomen prijs.
- 11.8 De afnemer zorgt ervoor dat de schade, die voortvloeit uit een niet nakomen als bedoeld in het vorige lid, zoveel mogelijk wordt beperkt.

Artikel 12. Aflevering

- 12.1 De plaats en de wijze van aflevering worden in de overeenkomst bepaald. Als aflevering geldt het aanbieden van de goederen op de overeengekomen plaats en tijd, ook indien de afnemer de goederen niet in ontvangst neemt. Op dit tijdstip gaat de termijn in als bedoeld in artikel 13, eerste lid. Indien de aflevering echter op een later tijdstip geschiedt als gevolg van voor rekening van de leverancier komende omstandigheden, gaat de in de vorige zin bedoelde termijn op dat latere tijdstip in.
- 12.2 Het transport naar de plaats van aflevering met inbegrip van het laden en lossen is voor rekening en risico van de leverancier, tenzij ingevolge het vierde of vijfde lid anders is overeengekomen.
- 12.3 De afnemer zorgt er voor dat de vervoermiddelen de losplaats goed en over een behoorlijk berijdbaar en toegankelijk terrein, dan wel over water, kunnen bereiken, alsmede dat voldoende ruimte voor aflevering beschikbaar is.
- 12.4.1 Indien levering franco werk niet-gelost is overeengekomen, zal voor elke vracht onmiddellijk aansluitend op het tijdstip van aankomst Één losuur worden toegestaan. Meer losuren kunnen in rekening worden gebracht. De aflevering dient zodanig te geschieden dat het lossen in normale werktijd kan geschieden. Om dit te bewerkstelligen treden partijen daarover tijdig met elkaar in overleg.
- 12.4.2 Het lossen door de afnemer geschiedt met voldoende geschikt personeel en materieel en op aanwijzing van de transporteur.
- 12.4.3 Indien het lossen door de afnemer geschiedt en de leverancier daartoe hulpmiddelen aan de afnemer ter beschikking heeft gesteld, is de afnemer vanaf het moment dat de hulpmiddelen op het terrein zijn aangevoerd, verantwoordelijk voor het juiste gebruik van die hulpmiddelen.
- 12.5 Indien levering af fabriek is overeengekomen, wordt het product geacht te zijn afgeleverd zodra dit in of op de vervoermiddelen is geladen.

Artikel 13. Gebreken

- 13.1 De afnemer is verplicht om binnen 24 uur na aflevering (het weekeinde, feest- en collectieve vrije dagen niet meegerekend) aan de leverancier mededeling te doen van die gebreken, die bij aflevering zonder nader onderzoek door hem zijn geconstateerd. De gevolgen van het niet-nakomen door de afnemer van de in de vorige zin bedoelde verplichting gelden eveneens als het betreft gebreken die de afnemer zonder nader onderzoek in redelijkheid had kunnen of moeten constateren.
- 13.2 De in ontvangsteneming van de producten door de afnemer laat de aansprakelijkheid van de leverancier voor eventuele verborgen gebreken op grond van artikel 14 onverlet.

- 13.3 Onverminderd het bepaalde in artikel 9, eerste, tweede en derde lid zullen, indien en voor zover omtrent de hoedanigheid overigens niets uitdrukkelijk is overeengekomen, geringe afwijkingen in maat, kleur, oppervlakte en andere geconstateerde kleine gebreken geen reden tot afkeuring zijn.

Artikel 14. Aansprakelijkheid van de leverancier

- 14.1 Onverminderd het in de wet en het in de volgende leden bepaalde en behoudens aan eventueel toepasselijke garanties door de afnemer te ontnemen aanspraken, is de leverancier na aflevering niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het product.
- 14.2 Indien het product of enig onderdeel daarvan een verborgen gebrek bevat dat aan de leverancier kan worden toegerekend en waarvan de afnemer de leverancier binnen zes weken na ontdekking mededeling heeft gedaan, is de leverancier voor dat gebrek ten opzichte van de afnemer aansprakelijk. Een gebrek is als een verborgen gebrek aan te merken indien het door de afnemer niet bij de aflevering is geconstateerd of behoefde te worden geconstateerd. De rechtsvordering uit hoofde van verborgen gebrek is niet ontvankelijk, indien deze wordt ingesteld na verloop van 5 jaar na de dag van aflevering.
- 14.3 Ingeval een verborgen gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 10 jaar na de aflevering. Indien de afnemer echter ten opzichte van zijn opdrachtgever voor ernstige gebreken langer dan gedurende deze termijn aansprakelijk is, de afnemer zulks schriftelijk aan de leverancier heeft medegedeeld en de leverancier zich daarmee schriftelijk heeft verenigd, wordt de termijn tot die langere duur verlengd. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken, indien het de hechtheid van het product of van een essentieel onderdeel daarvan, dan wel van het werk van de afnemer in gevaar brengt. Een ernstig gebrek, dat zich binnen 10 jaar na de aflevering openbaart, wordt, behoudens tegenbewijs door de leverancier, geacht het gevolg te zijn van een aan de leverancier toe te rekenen omstandigheid.

Artikel 15. Aansprakelijkheid voor schadelijke gevolgen van de aflevering

De leverancier is aansprakelijk voor schade aan het werk van de afnemer, voor zover de schade door aflevering van het product is veroorzaakt en aan de leverancier, waaronder begrepen zijn personeel, zijn toeleveranciers of zijn transporteurs, is toe te rekenen. Onder schade aan het werk wordt slechts verstaan schade aan het geheel of gedeeltelijk door de afnemer ten behoeve van zijn opdrachtgever gebouwde of gemaakte, schade aan op het werkterrein aanwezige eigendommen van de afnemer of van de opdrachtgever van de afnemer, alsmede schade aan op het werkterrein aanwezige hulpwerken, bouwstoffen en hulpmiddelen. Bij de bepaling van de omvang van de schadevergoeding wordt rekening gehouden met de verhouding tussen de ontstane schade en de prijs van het product, alsmede met de vraag in hoeverre de schade gedekt is door een verzekering ten behoeve van de leverancier.

Artikel 16. Overgang risico en eigendom

- 16.1 Het product is na aflevering voor risico van de afnemer.
- 16.2 Onverminderd het bepaalde in de wet, wordt het product eerst eigendom van de afnemer nadat hij heeft voldaan aan zijn uit deze rechtsverhouding voortvloeiende betalingsverplichtingen.
- 16.3 Zolang de leverancier als eigenaar dient te worden aangemerkt, verplicht de afnemer zich jegens hem om het geleverde product zorgvuldig te behandelen en dit:
niet te verpanden;
niet te verwerken, over te dragen of af te geven anders dan in het kader van de normale bedrijfsvoering.

Artikel 17. Tussentijdse wijziging en beëindiging van de overeenkomst

- 17.1 Indien het aan de afnemer opgedragen werk, waartoe de levering door de leverancier plaatsvindt, wordt geschorst of tijdelijk stilgelegd, is de afnemer bevoegd de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te schorten.
- 17.2 In het in het eerste lid bedoelde geval heeft de leverancier recht op vergoeding van de schade die hij ten gevolge van de opschorting lijdt.
- 17.3 Indien het aan de afnemer opgedragen werk, waartoe de levering door de leverancier plaatsvindt, in onvoltooid staat wordt beëindigd, dan wel indien de overeenkomst tussen de afnemer en diens opdrachtgever wordt opgezegd, is de afnemer bevoegd de onderhavige overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden. Hetzelfde geldt indien de overeenkomst tussen de afnemer en diens opdrachtgever wordt ontbonden.
- 17.4 In de in het vorige lid bedoelde gevallen, evenals in de gevallen van tussentijdse beëindiging van de overeenkomst door de afnemer en van het door de afnemer in onvoltooid staat beëindigen van het opgedragen werk - anders dan voor zover dit aan de leverancier is toe te rekenen - heeft de leverancier recht op de prijs, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet-voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten.
- 17.5 Indien tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat het product of een onderdeel daarvan door overmacht of een andere oorzaak niet of slechts gewijzigd kan worden geleverd, is iedere partij die dit bemerkt verplicht om hiervan onverwijld mededeling te doen aan de wederpartij teneinde in onderling overleg, hetzij de uitvoering van de overeenkomst aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen, hetzij tot een andere redelijke oplossing te komen.
- 17.6 Onverminderd het bepaalde in de wet heeft ieder der partijen het recht om de overeenkomst door een schriftelijke mededeling geheel of gedeeltelijk te ontbinden, indien:

- a. de duur en/of de gevolgen van de opschorting als bedoeld in het eerste lid, dan wel een overmachtstoestand dit redelijkerwijs rechtvaardigen;
  - b. in het geval als bedoeld in het vorige lid, na verloop van een maand geen redelijke oplossing ter zake van prijs, technische uitvoering, of levertijd kan worden gevonden.
- 17.7 In de in het vorige lid bedoelde gevallen wordt naar redelijkheid tussen partijen afgerekend, tenzij de ontbinding het gevolg is van een aan de afnemer toe te rekenen tekortkoming. In dat laatste geval vindt afrekening plaats overeenkomstig het in het vierde lid bepaalde.

Artikel 18. Meer en minder werk

Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:

- a. ingeval van wijzigingen van de overeenkomst;
- b. ingeval van aanwijzingen door of vanwege de overheid op grond van wettelijke voorschriften of beschikkingen, voor zover deze voor of bij het sluiten van de overeenkomst redelijkerwijs niet waren te voorzien;
- c. ingeval van afwijkingen van de bedragen van stelposten;
- d. ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- e. in de gevallen waarin verrekening van meer en minder werk in de overeenkomst is voorgeschreven.

De onder a bedoelde wijzigingen worden zoveel mogelijk schriftelijk overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke opdracht laat de aanspraken van de leverancier en van de afnemer op verrekening van meer en minderwerk onverlet.

Artikel 19. Betaling

- 19.1 Tenzij anders is overeengekomen, worden gefactureerde bedragen verhoogd met een kredietbeperkingstoeslag van ten hoogste twee procent. Deze toeslag wordt verschuldigd indien en voor zover de betaling na de vervaldag plaatsvindt.
- 19.2 De afnemer is verplicht facturen binnen 30 dagen na factuurdatum te voldoen. Indien de afnemer een product of een gedeelte daarvan, met inachtneming van het bepaalde in de overeenkomst, heeft afgekeurd, is hij gerechtigd de betaling met betrekking tot het afgekeurde deel op te schorten.
- 19.3 Indien een kredietbeperkingstoeslag is overeengekomen, is de afnemer vanaf de dertigste dag na de vervaldag tot de dag van volledige betaling een verpagingsrente verschuldigd, welke gelijk is aan de wettelijke rente.
- 19.4 Indien niet is overeengekomen dat een kredietbeperkingstoeslag zal worden toegepast, is de leverancier gerechtigd om bij overschrijding van de betalingstermijn over het opeisbare bedrag een verpagingsrente te berekenen welke gelijk is aan de wettelijke rente. Deze rente is verschuldigd vanaf de vervaldag tot de dag van volledige betaling. Voor zover na verloop van 30 dagen na de vervaldag geen betaling heeft plaatsgevonden, wordt het rentepercentage met 2 procentpunten verhoogd.
- 19.5 Ingeval de afnemer op de vervaldag nog niet betaald heeft zonder zich terecht op een wettelijk of contractueel opschortingsrecht te hebben beroepen, is de leverancier, onverminderd het bepaalde in artikel 6: 52 BW, bevoegd de daartegenover staande leveringsverplichting op te schorten totdat die betaling is geschied, of voor hetgeen nog te leveren is contante betaling of vooruitbetaling dan wel genoegzame zekerheidstelling te verlangen.

Artikel 20. In gebreke blijven van een partij

- 20.1 Indien een partij in gebreke blijft en indien uit de overeenkomst voortvloeit dat daaraan een fatale termijn is verbonden, is de nalatige partij onmiddellijk in verzuim.
- 20.2 Indien een partij andere op haar rustende verplichtingen uit deze overeenkomst niet nakomt en de wederpartij haar in verband daarmee schriftelijk in gebreke stelt, zal deze de nalatige partij daarbij een redelijke termijn stellen om alsnog haar verplichtingen na te komen.
- 20.3 De wederpartij is in dringende gevallen gerechtigd voor rekening van de nalatige partij zodanige maatregelen te nemen als zij ten nutte van de uitvoering van de overeenkomst in redelijkheid dienstig oordeelt. Partijen zorgen ervoor dat de kosten, die voortvloeien uit de toepassing van de bedoelde maatregelen, binnen redelijke grenzen blijven.
- 20.4 Indien een partij op grond van het in de vorige leden bepaalde nalatig is en blijft haar verplichtingen na te komen, is de wederpartij gerechtigd de overeenkomst te ontbinden, onverminderd haar recht op schadevergoeding.
- 20.5 Onverminderd het bepaalde in de wet wordt een partij geacht van rechtswege in verzuim te zijn in geval:
- a. zij in staat van faillissement wordt verklaard;
  - b. zij surséance van betaling aanvraagt;
  - c. ten laste van haar door een derde enig rechtmatig beslag wordt gelegd, tenzij dit binnen een maand, al dan niet tegen zekerheidstelling, wordt opgeheven;
  - d. zij de bedrijfsuitoefening staakt.
- 20.6 In een geval als in het voorgaande lid bedoeld heeft de wederpartij het recht om in de gevallen sub a, b en d zonder ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst de overeenkomst onmiddellijk schriftelijk te ontbinden en in het geval sub c na rechterlijke tussenkomst en dan alleen als het beslag de ontbinding rechtvaardigt.
- 20.7 Indien een partij tot invordering overgaat zijn de buitengerechtelijke kosten voor rekening van de nalatige partij met een minimum van € 250,-¹. Uit het enkele feit dat een partij zich verzekert van de hulp van een derde om de wederpartij tot nakoming te bewegen, blijkt de gehoudenheid van de wederpartij tot vergoeding van buitengerechtelijke kosten. Ingeval in het kader van incassomaatregelen het faillissement van een partij wordt aangevraagd, is deze eveneens de in het desbetreffende arrondissement gebruikelijke kosten van een faillissementsaanvraag verschuldigd. Bij gerechtelijke invordering, waaronder faillissementsaanvraag, zijn naast de gerechtelijke kosten, eveneens de rente en buitengerechtelijke kosten verschuldigd.
- 20.8 Het in de voorgaande leden bepaalde laat onverlet het recht van de wederpartij:
- a. om direct volledige betaling te vorderen van hetgeen de nalatige partij op grond van de overeenkomst verschuldigd is;

- b. alle overige rechten geldend te maken ter zake van tekortkomingen zoals elders in deze voorwaarden of de overeenkomst bepaald.

Artikel 21. Opschortingsbevoegdheid in geval van onzekere nakoming door de wederpartij

Een partij die verplicht is het eerst te presteren, is bevoegd de nakoming van haar prestatie op te schorten indien na het sluiten van de overeenkomst te harer kennis gekomen omstandigheden haar goede grond geven te vrezen dat de wederpartij haar daartegenover staande verplichting(en) niet of niet tijdig zal nakomen.

Artikel 22. Geschillen

- 22.1 Voor de beslechting van de in dit artikel bedoelde geschillen doen partijen afstand van hun recht deze aan de gewone rechter voor te leggen, behoudens ingeval van het nemen van conservatoire maatregelen en de voorzieningen om deze in stand te houden, het voeren van een kort geding en behoudens de in het derde lid omschreven bevoegdheid.
- 22.2 Alle geschillen, welke ook - daaronder begrepen die, welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd - ,die naar aanleiding van de overeenkomst of van de overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn tussen partijen mochten ontstaan, worden beslecht door arbitrage overeenkomstig de regelen, beschreven in de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven in Nederland zoals deze 3 maanden voor het tot stand komen van de overeenkomst luiden.
- 22.3 In afwijking van het in het tweede lid bepaalde kunnen geschillen, welke tot de competentie van de kantonrechter behoren, ter keuze van de meest gereede partij ter beslechting aan de bevoegde kantonrechter worden voorgelegd

Artikel 23. Slotbepaling

Op de overeenkomst en alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien is het Nederlandse recht van toepassing.

Deze voorwaarden zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel in Den Haag onder nummer 4553 en de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam onder nummer 86/1999.